
D O K U M E N T E

GJENEALOGJIA E KASTRIOTËVE SIPAS KARL DU FRESNE DUKANXHE

Nxjerrë nga vepra e tij “Historia Byzantina duplice commentata”¹

Përktheu nga latinishtja dhe përgatiti për botim
EDMOND MALAJ

Familja e Kastriotëve

Castriotorum Familia.

Quantum splendoris Castriotorum genti Albanæ Magnus ille Alexander, seu Scanderbegus, Alexandro Magno, cui unicus non suffecit orbis, virtute militari ac rerum gestarum gloria vix inferior, attulerit, nemo in sequioris ætatis historia paululum versatus ignorat. Ejus natales qui a remotiori stipite eruere conati sunt, tametsi perillustres in Albania fuisse in confesso sit, non absque fabulis id confecere, cum certa in ejusmodi asserendis Stemmatibus desint monumenta, quæ, vel posterorum incuria, vel bellorum quæ hasce

Familja e Kastriotëve

Sa shkëlqim u solli Kastriotëve shqiptarë, ai i madhi Aleksandër, apo Skënderbeu, i cili në botë ishte i radhë dhe jo më pak inferior se Leka i Madh, përsa i përket aftësisë në përdorimin e armëve dhe lavdisë së sukseseve të tij, këtë gjë nuk mund të mos e dijë ai që është sadopak i lexuar në histori. Ka prej atyre që janë munduar që të hulumtojnë në brezat e largët të trungut të tyre. Edhe pse ishin shumë të shquar në Arbëri, duhet të pranohet që përveç miteve që ata kanë lënë, ka një mungesë dokumentesh për gjenealogjinë e tyre, të cilat janë shkatërruar ose për shkak të

¹ *Historia Byzantina duplici commentario illustrata: prior, Familias ac stemmata imperatorum constantinopolitanorum, cum eorundem augustorum nomismatibus, & aliquot iconibus: præterea familias dalmaticas & turcicas complectitur: alter, Descriptionem urbis constantinopolitanae, qualis extitit sub imperatoribus christianis. Auctore Carolo Du Fresne Domino Du Cange, Regi à Consilio, & Franciæ apud Ambianos Questore. Lutetiæ Parisiorum, Apud Ludovium Billaine, Bobliopolam Parisiensem. CIO.IOC.LXXX. (1680). Cum Privilegio Regis Christianissimi, f. 348-350.*

provincias depasta sunt, calamitate periere. Nequid tamen in re quantumvis obscurâ omittatur, incertis interdum uti licet argumentis, qualiacunque illa sint quae ab auctoribus qui rem ex professo tractarunt, suggesta leguntur, in quibus libitum erit lectori ut et nobis de iis iudicium interponere. Atque ut Stemmatis Castriotorum initium ducatur.

I. Constantinus Castriotus, cognomento Meserechus, Aemathia, et Castoriae Princeps, vel Dominus, memoratur à Flavio Comneno, qui eum obiisse ait anno MCCCXC hujus filius

II. Georgius Castriotus, Aemathiae, Umenestriae et Castoriae Princeps ab eodem Flavio indigitatur.

III. Joannes Castriotus, Georgii filius, eorundem in Albania oppidorum dominus extitit, seu Croiae, ut auctor est Petrus Luccarius: ex quo praeterea docemur, Castriotorum gentem a Castratensi oppido, quod in Asensi pago, haud procul à Drilone fluvio, constructum conspicitur, denominatam Celebratur Joannes Castriotus à rerum sui temporis scriptoribus, ob animi magnitudinem et egregiam in re militari experientiam, ut qui Amurathi Turcarum Sultani vires diu sustinuerit: quibus tamen cedere tandem est coactus, filiis

pakujdesisë së pasardhësve, ose për shkak të luftërave që janë bërë në ato provinca. Megjithatë asgjë nuk mund të hidhet, sado e errët që mund të jetë, edhe pse argumentet nganjëherë mund të jenë të pasigurta. Sido qofshin ato që vijnë nga autorë, që e kanë cekur çështjen në mënyrë eksplicite, do të lexohen sugjerime, për të cilat, do të jetë në dorën e lexuesit për të na dhënë disa gjykime. Po fillohet pra këtu menjëherë me gjenealogjinë e Kastriotëve.

I. Konstantin Kastrioti, i quajtur ndryshe edhe Mazreku, Princ ose zot i Ematias (Matit) dhe i Kosturit, i përmendur nga Flav Komneni, i cili thotë për të që vdiq në vitin 1390. I biri i tij ishte:

II. Gjergj Kastrioti, Zot e princ i Ematias (Matit), Umenestrias (Tumenishtit) dhe i Kosturit. I përmendur po nga ai Flav.

III. Gjon Kastrioti, i biri i Gjergjit i cili ishte zot i po atij qyteti në Shqipëri, ose Krujës, siç thotë edhe autori Pjetër Lukari: prej të cilit, përveç kësaj, mësojmë që fisi i Kastriotëve vihet re në qytezën e quajtur Kastrat, që u ndërtua në zonën e Arsenit jo shumë larg lumit të Drinit (Drilone fluvio). Gjon Kastrioti u lavdërua aso kohe nga shkrimtarët e historive për shkak të shpirtmadhësisë së tij dhe të përvojës së tij në çështjet ushtarake, i cili i bëri ballë për një kohë të gjatë ushtarëve të Muratit, sulltanit të Turqve. Por kur ai më në

quatuor in fidei obsides ad eum transmissis. Huic uxor fuit Voisava, Pologi filia. Est autem Pologum oppidum in Macedoniae et Bulgariae confinis.

Ex ea novem liberos suscepit, masculos quatuor, natas quinque. Ac filios quidem Reposium, Amesani Begi, cui Amurates summam rei militaris in Scanderbegum patrum credidit, parentem: Stanissam, Constantinum et Georgium, Scanderbegum deinde appellatum. Joannis filiae fuere Jalla vel Angela, Goici et Georgii Stressi mater; Angelina, Vlademi Golemi, Arianitae Comneni fratris, uxor: Vlaika, Joanni Musako nupta: Mara, quae ut auctor est Barletus, Stephano Cernovichio, seu, ut alii volunt, Constantino nupsit: et Mamizza, quae à fratre Scanderbego Musaco Topiae, qui in proelio contra Turcos interfectus est, uxor data est.

IV. *Georgius Castriotus, Scander-Begi, id est Domini Alexandri, ab Amurathe Sultano, cum ejus jussu est circumcisis, nomenclaturâ donatus est. Animi magnitudo et summa quâ valuit rebus in omnibus, ac militaribus praesertim, prudentia, caeteraeque quibus adornabatur virtutes, virum eduxere ad Regiam usque dignitatem; Albaniae enim ac Epiri Rex appellatus;⁶ Turcis in*

fund që i detyruar të pranonte humbjen, ja dërgoi atij në mirëbesim katër bijtë e vet si pengje. Bashkëshortja e tij që Vojsava, bijë e Pollogut, vend në Maqedoni, në kufi me Bullgarinë. Prej saj pati nëntë fëmijë, katër djem e pesë vajza. Prej të bijve, Reposhin, prindin e Hamza Beut, të cilit Murati i besoi drejtimin e ushtrisë në atdheun e Skënderbeut; Stanishën, Konstantinin dhe Gjergjin, të quajtur edhe Skënderbe. Të bijat e Gjonit ishin Jalla (Jella) ose Angelina, e shoqja e Vladem Golemit, vëlla ky i Arianit Komnenit; Vlaika, nusja e Gjon Muzakës; Mara, e cila, siç thotë Barleti, u martua me Stefan Cërnojeviqin, ose siç duan të tjerë, me Konstantinin; dhe Mamica, e cila, nga i vëllai Skënderbeu, iu dha për nuse Muzakë Topisë, i cili vdiq në luftë kundër turqve.

IV. *Gjergj Kastrioti Skënderbeu*, ky emër është Zoti Aleksandër, që iu dha atij nga sulltan Murati, kur ky u rrethue sipas zakonisht të tij. Madhështia dhe forca e shpirtit që ai shfaqte në çdo gjë, sidomos në shërbimin ushtarak, matura dhe virtyte të tjera që e zbukuronin, e çuan burrin deri në lartësinë e dinjitetit të mbretërisë; sepse quhej mbret i Arbërisë dhe i Epirit. Turqit që hynë brenda në Shqipëri gjithnjë e më shpesh me ushtri të fuqishme, nuk mund të pengoheshin vetëm me mure të fuqishme që i qëndronin [këtij lumi] të rrëmbyeshëm; por këta gjithnjë e më

Albaniam saepius cum validis copiis irruentibus non obstitit modò, validissimi aggeris instar torrentem sistentis, sed et hos crebrius fudit ex iis insignia adeptus tropaea. Obiit anno MCCCCLXIII secundum Italicum gestorum illius scriptorem; juxta vero Barletum XVII Januarii anno MCCCCLXVII annos natus LXIII. regni XXIV. Corpus humo conditum in aede sacra S. Nicolai Lyssensi vel Alossiensi. Uxorem duxerat Donicam seu Andronicam, Arianitae Comneni, Budaresci et Terraenovae in Albania Principis, sive Domini, ex altera uxore ex eaque liberos praecaeteris suscepit, Joannem Castriotum Ducem S. Petri in Galatina, et Voissavam Stephani Maramontis, Ducis Montis nigri, conjugem.

V. Joannes Castriotus, mortuo parente, occupatisque a Turcis Albaniae et Epiri provinciis, ad Ferdinandum Neapolitanum Regem concessit, à quo Ducatum S. Petri in Galatina obtinuit. Uxorem duxit Irenem, Lazari Brancovitzii Serviae Despotae ex Helena Palaeologinâ filiam, ex qua prae caeteris liberos suscepit, Ferdinandum Ducem S. Petri, Georgium Castriotum, cognomento Scanderbegum, mortuum anno MDXL. Ferdinandum Castrioti parentem: Constantinum Castriotum Esserniensem

shpesh i goditi duke i shkatërruar, duke marrë si trofe flamurët e tyre. Vdiq në vitin 1463 sipas shkrimtarit të Luftërave Italiqe, kurse sipas Barletit më 17 janar 1467, në moshën 63 vjeç, në vitin e 24^t të qeverisjes së tij. Trupi i tij u varros në tempullin e shenjtë të Shën Kollit të Lezhës. Për bashkëshorte pati marrë Donikën apo Andronikën e Arianit Komnenit, princ apo zot i Budarës dhe i Terranovës në Arbëri, nga ana tjetër prej kësaj gruaje ai pati fëmijë Gjijn Kastriotin, princin e San Pietros në Galatina dhe Vojsavën, bashkëshorten e Stefan Maramontes, princit të Malit të Zi.

V. *Gjijn Kastrioti*, pasi i vdiq i ati dhe pasi provincat e Arbërisë dhe të Epirit u pushtuan nga turqit, shkoi tek Ferdinandi, mbreti i Napolit, prej të cilit mori si pronë Dukatin e San Pietros në Galatinë. Për grua mori Irenën, të bijën e Lazar Brankoviqit, despotit të Serbisë që e kishte me Helenë Paleologun. Prej kësaj i lindën fëmijët: Ferdinandi, princ i San Pietros, Gjergj Kastrioti i quajtur edhe Skënderbe që vdiq në vitin 1540 dhe që ishte babai i Ferdinand Kastriotit, më tej Konstantin Kastrioti ipeshkvi i Izernias, varri i të cilit shihet tek tempulli i shenjtë të Santa Maria Nuova-s, me këtë mbishkrim: “*Këtu prehet Konstantin Kastrioti, me gjak të pastër e me farefisni me mbretër e me perandorë, në jetë me sjellje të cilësuar nga ndershmëria e me dinjitetin e Ipeshkvit të Izernës, i*

Episcopum, cujus sepulcrum visitur in aede sacra S. Mariae novae, cum hacce inscriptione: "Constantinus Castriotus hîc tegitur, sanguine et cognatione Regum ac Caesareâ clarus, morum candore insignis, dignitate Pontifex Esserniensis, dum probe vivit, intempestivè moritur. Andronica Cominata paterna avia nepoti optimo posuit." Habuit praetera Joannes Castriotus filiam Mariam, quae obiit anno MDLX.

VI. Ferdinandus Castriatus, Dux S. Petri in Galatinâ, uxorem duxit N. filiam Bonifacii de Aquâvivâ, primi Duci Nardensis, ex eaque liberos procreavit Achillem, Fridericum, Alphonsum, Paulum, Joannem et Ferdinandum, qui absque liberis obiit, preaterea Irenem Castriotam, quae Ducatum S. Petri in familiam Sanseverinam transtulit, ducto in conjugem Petro-Antonio Bisiniani Principe, ex quo conjugio nati Berardinus, Bisiniani Princeps, absque liberis mortuus et Victoria Ferdinandi Capuani Termolensis Ducis uxor. Ex eadem Castriotorum Neapolitanorum gente extitere Duces Ferrandinae in eodem Regno. Harum quippe

vdekur para kohe. E vendosi për nipin e vet më të mirë Andronika Kominata gjyshja nga ana e babait." Përveç kësaj Gjon Kastrioti pati edhe një bijë Marien që vdiq më 1560.

VI. *Ferdinand Kastrioti*, princ i San Pietros në Galatinë mori për grua N. [Andrianën²] të bijën e Bonifacit nga Akuaviva, dukë i parë i Nardos, prej së cilës lindën fëmijët: Akili, Frederiku, Alfonsi, Pali, Gjoni, dhe Ferdinandi, të cilët vdiqën pa fëmijë, pastaj Irenë Kastrioti, e cila e kaloi dukatën e San Pietros në familjen Sanseverini, duke marrë për burrë princin Petro-Antonio Bisiniani. Prej kësaj martese u lindën princin Berardino, i cili vdiq pa lënë fëmijë, pastaj më tej Viktoria, e shoqja e Ferdinand Kapuanit, princit të Termit. Prej këtyre familjeve të Kastriotëve dhe të Napolitanëve dolën dukët e Ferrandinës në atë mbretëri. Natyrisht historianët e këtyre provincave përmendin tre vëllezër me këtë mbiemër: i parëlinduri i tyre ishte Xhovanni Kastrioti (Johannes Castriotus) princ i Ferrandinës, i dyti ishte Alfonsi markez i Atripaldës, kurse i treti ishte Ferdinandi (Ferdinandus), markez i qytetit të Sant Angelos.

Xhovanni Kastrioti, duka i parë i Ferrandinës, mori për grua Joanën, të

² Shënim i përkthyesit – E.M. Në dokumentin origjinal, jepet pa emër, vetëm me germën N. Paolo Petta e jep si *Adriana Akuaviva* emrin e gruas së Ferdinand Kastriotit. Paolo Petta, *Despotë të Epirit e princër të Maqedonisë*. Mërgata Shqiptare në Italinë e periudhës së Rilindjes, përktheu nga italishtja Pëllumb Xhufi, Tiranë: IDK, 2000, f. 44.

provinciarum historici tres hoc cognomine fratres recensent, quorum primogenitus Joannes Castriotus Ferrandinae Dux fuit, alter Alphonsus, Marchio Atripaldae, tertius denique Ferdinandus Marchio civitatis S. Angeli.

Joannes Castriotus, primus Ferrandinae Dux, uxorem duxit Joannam, Honorati Caietani Trajectensis Ducis ac Fundensis Comititis filiam: quibus ex nuptiis nata filia unica Maria, Ducatus Ferrandinae, ac Comitatum Covertini, Galatolae, Vegliae et Severani haeres. Uxor vero Joanna mortuo conjuge alterum superduxit Joannem Berardinum de Aquâvivâ de Aragonia, secundum Ducem Nardensem.

Alphonso Castrioto, Atripaldae Marchioni, uxor fuit Camilla De Cosaza, ex qua Antonium et Joannem procreavit.

Ferdinandus Castriotus, S. Angli Marchio conjugio nexus est cum Camilla Capuana, Petri Andreae Comititis filia, quibus ex nuptiis prodiere Joanna et Hippolyta. Alphonsus vero Castriotus Mariae ex fratre Joanne neptis tutor factus, hanc filio primogenito Antonio in conjugem dedit: Marchionissam vero Civitatensem neptim alteram ex Ferdinando fratre, Joanni Castrioto filio secundogenito, qui

bijën e Honorat Kajetanit, dukës së Traiektos dhe kontit të Fondit. Prej kësaj martese lindi Maria, bijë e vetme, e cila trashëgoi Dukatin e Ferrandinës dhe kontetë e Kovertinos, Galatolës, Velies dhe të Severanit. Joana pas vdekjes së të shoqit u martua sërish, me Gjovanni Berardino de Akuaviva të Aragonës, dukë i dytë i Nardit.

Gruaja e *Alfons Kastriotit*, markezit të Tribaladës qe Kamilla de Kozaca, prej së cilës lindën Antonio dhe Xhovanni (Joani).

Ferdinando Kastrioti, markezi i Sant Anxhelos qe lidhur me Kamila Kapuanën, të bijën e kontit Pietro Andrea. Atyre nga kjo martesë iu lindën Joana dhe Hypolita. Në fakt Alfons Kastrioti, i cili u bë kujdestari i Marias, mbesës së tij prej të vëllait Xhovanni, ia dha atë [Marien], për grua Antonios, djalit të tij të parë. Kurse Markionisën mbesën tjetër nga i vëllai Ferdinandi, ia dha Xhovanni Kastriotit birit të tij të dytë, i cili kur pati ardhë tek i ati, ishte i sëmurë dhe vdiq pa lënë fëmijë, dy vjet pasi i kishte vdekur edhe vetë i ati.

Antonio Kastrioti, Dukë i Ferrandinës, duke qenë gjithashtu i shfrenuar, vdiq në lule të moshës, i vrarë në një ngatërresë nga Venedikasit, ndërsa e shoqja e mbylli jetën duke jetuar e vetme. Shkrimtarët italianë shkruajnë që ai ishte nga natyra mendjemadh dhe arrogant, mbase edhe me ndjenjën e

cum ad parentem venisset, aëris intemperie, nulla relicta prole, obiit, ipso parente biennio post extincto.

Antonius Castriotus Ferrandinae Dux absque liberis perinde interiit in ipso aetatis flore, in quodam jurgio Venetiis interfectus, cum uxor eo superstite vitam exuisset. Tradunt scriptores Italici ingenio fuisse arroganti ac superbo, licet caetera magnificum, unde dicebatur extitisse "Giovane illustre altieramente nato". Ducatus vero Ferrandinae eo mortuo ad Regem Neapolitanum rediit.

Recensentur perinde aliquot alii ex eadem Castriotorum familia nobiles, ac a Bosio quidem, frater Antonius Castriotus, Marchionis Atripaldae filius, Miles Hospitalarius, qui vixit an. MDLXV.

Hippolita Castriota, Hectoris Montaquilae uxor, apud Carolum de Lellis.

Joanella Castriota, uxor Octavii Capacii nobilis Neapolitani, Annibalis Capacii, Marciani et

madhështisë, dhe si rrjedhojë thuhej se ishte "djaloshe i ri me famë por arrogant nga natyra". Pas vdekjes së tij dukati i Ferrandinës iu kthye edhe një herë mbretit të Napolit. Nga e njëjta familje e Kastriotëve përmendet edhe ndonjë fisnik tjetër, si për shembull një farë Bosio, i vëllai i Antonio Kastriotit, pra i biri i markezit të Altripaldës, kalorës spitalor³, i cili jetoi [deri] në vitin 1565.

Hipolita Kastrioti, e shoqja e Hektor Montakuila-s, [e përmendur] tek Karolus de Lellis.

Xhovanela Kastrioti, e shoqja e Oktavio Kapaçit fisnikut Napoletan, [që ishte] i biri i Annibale Kapaçit, zot i Marçianos dhe Lokunianos, [e përmendur] tek Ammirato.⁴

Me tej, Roko Pirro kujton edhe *Bernard Kastriotin*, kontin e Galatinës dhe të Kapertinit, të atin e *Giovanni Kastriotit* që ishte ipeshkëv në Makareze të Sicilisë rreth vitit 1495, dhe që ishte administrator i përgjithshëm⁵ në Mbretërinë e Napolit në kohën e mbretëreshës Xhovanna IV, të bijës së Ferdinandit I.

³ Termi është *miles hospitalarius*, jemi të mendimit që këtu duhet të bëhet fjalë për Urdhrin Kalorsiak Johanit.

⁴ Këtu bëhet fjalë për veprën e historianit *Scipione Ammirato* me titull: *Delle Famiglie Nobili Napoletane di Scipione Ammirato*. Parte Seconda. Poste in confuso con due Tavole. In Firenze. Per Amadore Maffi da Furlì M.DCLI, f. 234. Në këtë veprë përmendet edhe Isabella Kastrioti, e shoqja e don Françeskos, dukë III i Nardos, dhe e ëma e Gio: Bernardino, dukë IV i Nardos. Shih: *Delle Famiglie Nobili Napoletane di Scipione Ammirato ... II*, f. 33.

⁵ Me *qeveritar* i përgjithshëm përkthym fjalën *Locomtenens Generalis*, i cili është një detyrë zyrtare (në rang princëror) që ushtron autoritetin mbretëror qeverisës në ato raste ku mbreti legjitim ose mungon ose është i penguar.

Locuniani domini, filii, apud Ammitatum.

Meminit praeterea Rocchus Pirrus Bernardi Castrioti, Comitis Galatinae et Capertini, parentis Joannis Castrioti, qui Mazarensis in Sicilia Episcopus fuit circa an. MCCCCXCV et in Regno Neapolitano Locumtenens generalis sub Regina Joanna IV. Ferdinandi I. filia.

Sed et in Codice M. S. in quo familiae nobiles Venetae describuntur, mentio fit Castritorum ex Albania, quorum alter Joannes Derbichius in Reipublicae cosilium admissus, Croiam Venetis concessisse dicitur: huicque adscribitur pro insignibus aureum brachium à dextrâ parte proficiscens, ense tenens, cujus capulus aureus, acies vero lunulam argenteam in inferiori parte trajicit. Castriotis vero Albanensibus et Neapolitanis vulgo pro insignibus adsignant bicipitem aquilam cum alis expansis nigram in campo aureo. At Barletus campum rubeum statuit, quo casu, aurea forte aquila fuerit.

Por në Kodeksin M. S., ku përshkruhen familje fisnike venedikase, përmenden edhe Kastriotët e Arbërisë, ndër të tjerë edhe Gjon Derbiku⁶ (Xhovani Derbikio) që u prit në Këshillin e Republikës dhe ku thuhet se i dha Krujën Venedikut dhe për të cilin shkruhet, se doli përpara duke mbajtur si shenja krahun e artë në anën e djathtë dhe shpatën me dorezë të artë, por me teh në formë gjysmëhëne dhe me pjesë të poshtme të argjendtë.⁷ Kastriotët si ata shqiptarë, ashtu edhe ata napolitanë, japin si emblemë të tyre shqiponjën dykrenore të zezë, me krahë të hapur të vendosur në një fushë të artë. Por Barleti e përcakton fushën si të kuqe, e pastaj shqiponja ndoshta ishte e artë.

⁶ Autori Karl Du Fresne Dukanxhe e përmend Gjon Derbikun, njeriun e Kastriotëve që u dorëzoi venedikasve Krujën (*Joannes Derbichius ex gente Castritorum, Croiam Venetiis concessit*) edhe në veprën tjetër me titull: *Caroli Du Fresne Illyricum vetus et novum sive historia regnorum Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Bosniae, Serviae, atquae Bvlgariae, Locvpletissimis Accessionibvs Avcta, Atqve a primis temporibus, vsqve ad nostram continvata Aetatem*. Posenii, Typis Haeredvm Royerianovm, Anno MDCCXLVI, f. 136, 139.

⁷ Kësaj fjalie mundëm t'i nxjerrim këtë kuptim si më sipër.